

LAS SRCE SLOVENIJE

v Srcu Slovenije

Gozdni vrtci in šole Odprta učna okolja

Dr. Natalija Komljanc

Zavod RS za šolstvo

Inovacijski projekti: Mreža gozdnih šol in vrtcev

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje
Projekt sofinancira Evropska unija

Kam, če si:

- utrujen, potrt, bolan, žalosten, jezen, sam...
- razigran, srečen, vesel, poln energije, s prijatelji...
- zamišljen, željan, slediš cilju, je pred tabo izziv...
- želiš ustvarjati, opazovati, gledati, poslušati...
- dihati, hoditi, žvižgati, narediti zemljanko...
- želiš slišati potok, srečati žival, poslušati šelestenje, nabirati, zdravo jesti...

Hm, v gozd?!

Zakaj je v gozdu kot je?

KER:

- ohranja duševno zdravje
- naravno ravnovesje
- uči človeka misliti
- je odprto, sprejema in daje, varuje in ohranja...

Načela odprtega učenja:

1. fleksibilnost (razbremenitev, okretnost, priložnost...)
2. avtonomija (samostojnost, svoboda, premislek)...
3. vseživljenjsko učenje (holistično umevanje, procesno učenje, sodelovanje, samoregulacija)...
4. spremljanje in povratno informiranje
5. oblikovanje osebnih učnih ciljev
6. raziskovanje, odkrivanje bogastva virov
7. kompetentnost (veščine, zmožnosti, vedenje, umetniški izraz)

Značilnosti odprtega učenja:

1. *varno* raziskovanje
2. *bogato* učno okolje
3. *skupno* načrtovanje, odzivanje, raziskovanje, predstavljanje, reflektiranje – sodelovanje in proaktivno delovanje

Dejavniki odprtega okolja so:

1. vključevanje *danosti*
2. didaktične, *metodične prilagoditve* – metodo izbira otrok
3. *stili* učenja in poučevanja

Odprto učenje =

- načelo, ki podaljša trajnost, uporabnost in razvija zmožnosti...
  - diši po učenju – zanosu
  - ne utesnjuje misli
  - odprta navodila (okvirna, v skladu s ciljem)
  - optimalno svobodno prilagajanje
  - pozitivna učna klima
  - ustvarjalnost

Moto odprtega učenja =

- išči znanje, ga prežveči, preoblikuj v novi inovativni izdelek ter posreduj kot novi kolektivni socialni produkt (Downes, 2006).
  - ✓ Osebni kurikulum (potek dela) učenca in učitelja
  - ✓ Odpiranje: razpršitev znanja v okolje

Odprt učni prostor, okolje = če je:

- ✓ prostor in čas za izmenjavo izkušenj in interesov
- ✓ učenje po meri otroka
- ✓ pristop k učenju, ki daje možnosti za/na izbiro
- ✓ interdisciplinarni pristop

Odprt učni proces =

- ko otroku zaupamo učni proces.
  - ✓ Vse, kar imajo, je delo njihovega uma.
  - ✓ Če nekoga nekaj zanima, napreduje hitreje.
  - ✓ Spoštljivi do sebe in drugih.
  - ✓ Umirjeni in pokončni ljudje.
  - ✓ Vsak pozna svoje mesto in namen na Zemlji.

Možna metodika:

celosten samoorganiziran sistem življenjskih aktivnosti otrok

- ✓ Predelava vse učne snovi v enem letu.
- ✓ Sledi poglobljanje in predstavljanje.
- ✓ Predelati pomeni organizirati dejavnost in refleksijo.

Primer pedagogike Ščetinina

4 temeljna načela:

1. enakomerno obremenjevanje možganskih polovic
2. poglobljanje v snov
3. pedagogika sodelovanja
4. sistematičnost mišljenja

Spoznanja po metodi dela Ščetinina:

- Težnja k lepemu.
- Bivanje v smislu: zamisli in ustvari sam (samozavest).
- Večina usvoji znanje v 10-12 letih.
- Otrok je v vlogi učenca, učitelja in metodika.
- Razvija se metodika sodelovanja –pomembnejša smer pedagogike v prihodnje.
- Celovit pogled na svet.
- Sistem globoko prepletenih znanj.
- Raziskovanje korena (zakonitosti, sestava in smisel).
- Razvija se naravni impulz spoznavanja sveta.
- Vzgoja in učenje poteka preko vzgleda in znanja.
- Otrokov motiv =: 1. nabrati znanje, 2. doumeti snov in 3. jo predati bližnjemu.

Rodovna šola

- “Vse je možno, če je misel čista, enotna in s tem prodorna.”
  - ✓ Čista misel, izpolnjena s čustvom ljubezni do vsega.
  - ✓ Ritem življenja: čas in prostor za izražanje potencialov.

Gozdna pedagogika =

- ✓ Metoda okoljskega vzgajanja in izobraževanja
- ✓ Neposredno učenje s srcem glavo in udi (telesom, dušo in duhom)
- ✓ Vzgajanje in poučevanje v gozdu – neposredno učenje – zaznavanje in ohranjanje pozornosti
- ✓ Lastne predstave otrok
- ✓ Lastna interpretacija resničnosti
- ✓ Doživljanje

Doživljanje =

- Zavedanje telesnih in duševnih stanj (čustva in spoznanja)
  - Načela: 1. celostnost, 2. aktivnost, sodelovanje, 3. soodločanje, 4. sooblikovanje
  - Tekoče učenje (po Josephu Cornellu, 1994):
    1. vzbuditev navdušenja
    2. usmeritev, osredinjanje pozornosti
    3. neposredno doživljanje
    4. delitev navdiha z drugimi

Upoštevati:

- ✓ razvojne lastnosti otrok
- ✓ razvoj pozornosti, mišljenja (sklepanja)
- ✓ razvoj predvidevanja
- ✓ sodelovanje z eksperti in drugimi
- ✓ razlike med spoloma (Luka Devjak)

Ali veš:

- Otroci se radi igrajo v gozdu, izločijo eno čutilo, da bi intenzivirali drugo
- Pogovarjajo se z drevesi, z živalmi, s škрати
- Otroci si želijo pogostejšega obiska gozda, tudi zaradi miru...

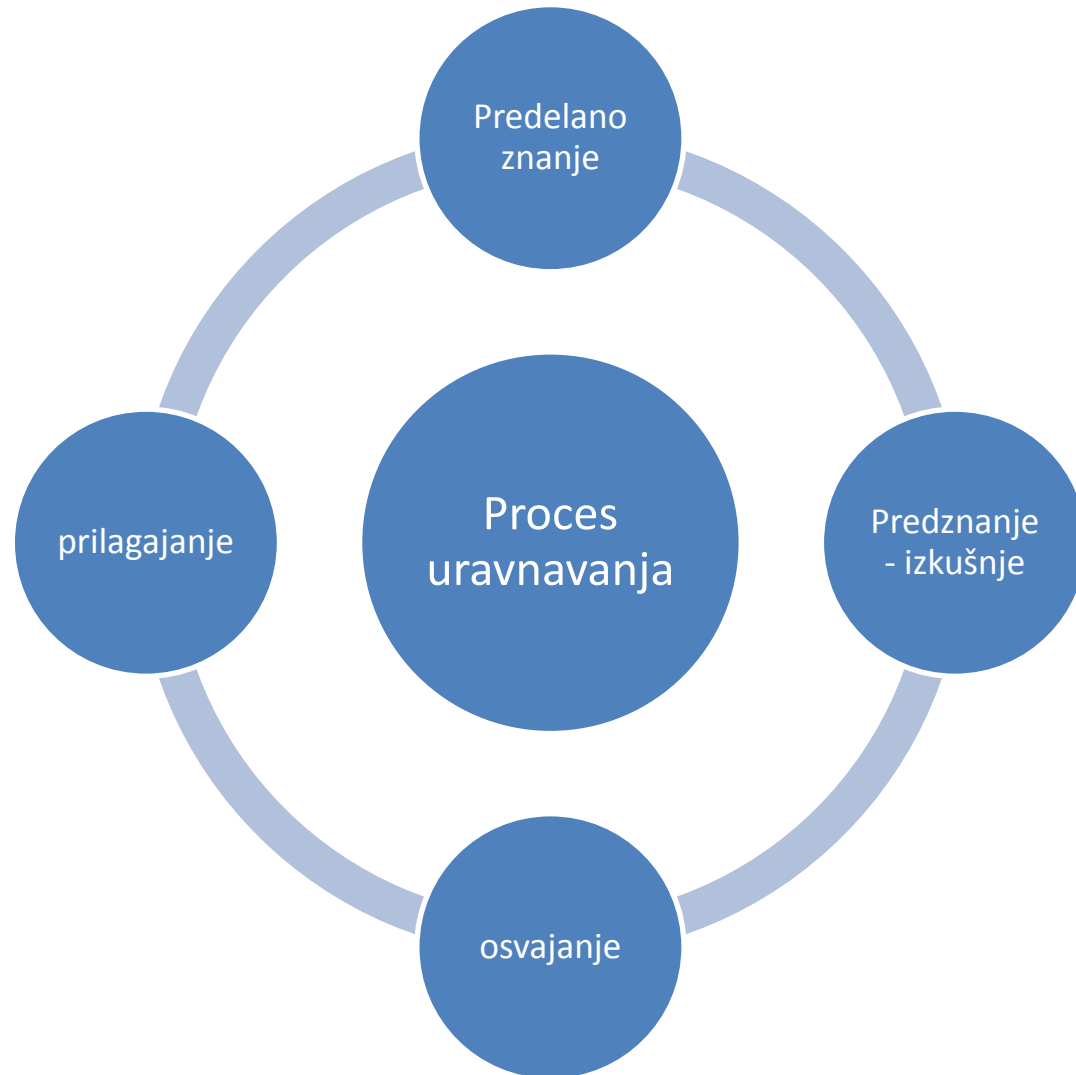
Otroci se učijo v gozdu, če imajo:

- ✓ občutek varnosti
- ✓ vsebine smisel
- ✓ možnost izbire metod
- ✓ čas za delo in premislek, počitek, prosto igro, ustvarjanje
- ✓ produktivno okolje, sodelovanje, povratno informacijo, cilj...

Osnovna načela učenja v gozdu:

1. spoštovanje vsakogar
  2. celostni razvoj
  3. sodelovanje
  4. upoštevanje potreb in lastnosti učečih se
- Otroci ne morejo brez spontanih vložkov, fizične aktivnosti in ustvarjanja

Uporabite Piagetovo spiralo učenja

Osnovna načela gozdne pedagogike =

- ✓ Gozd je kraljestvo domišljije.
- ✓ Gozd oblikuje trajne vrednote.
- ✓ Z gozdom razvijaš svojo in njegovo vizijo.
- ✓ Sprejme te, postaneš del njega, zato se čудиš, zato se ti vzbuja zanimanje, zato marsikaj izveš, dobiš priložnosti za uspeh.

Kompetence gozdnega pedagoga so:

1. znanje o gozdu
2. pomoč pri učenju
3. sposobnosti navdušiti in prepoznati zanos
4. sposobnost voditi učni proces v naravi
5. uporaba metod
6. graditi znanje na doživetjih
7. izkoristiti situacijsko učenje (odzivanje)
8. znati nuditi osnovno prvo pomoč

Značilnosti odrte šole, vrtca so:

- ✓ institucija brez meja
- ✓ humano vodenje
- ✓ okolje, ki ponuja, kjer se lahko izbira
- ✓ učeči se turist
- ✓ raba raznoterega orodja, virov, vsebin
- ✓ opazovanje narave
- ✓ povratno informiranje